

pludselig om, og saa fik vi fra de samme Mænd og fra de samme Blade, som den Gang havde hævdet det Modfatte, og fra det samme Universitet — skjøndt rigtig nok fra en anden Professor — Bevis for, at det ikke alene vilde være fuldstændig rigtigt at udfæde provisoriske Finantslove, men ogsaa at opkræve Skatter. Dette er jo imidlertid af det Slags Ting, som forekomme med Tiden, og som man kan paavise mange af, men som dog i alt Fald ere foruroligende, naar man holder paa Grundloven, saaledes som den har været forstaaet fra Først af, og jeg kan ikke negte, at nu, da det ærede Medlem har taget Kongemagten under sin Protektion, saar jeg samme Uro. Sagen er den: jeg hævder for Kongemagten ikke blot dens fuldstændige Ansvarsfrihed, men ogsaa en saadan Fortolkning deraf, at den betyder Noget. Det ærede Medlem vil have, at Kongen skal være ansvarfri, men at han dog skal have et vist moralsk Ansvar. Jeg mener vel, at vi ikke kunne forhindre Kongen i at paatage sig et saadant Ansvar og fra at gjøre Skridt, hvorved han stiller sig selv frem som den, der har Ansvaret for visse Handlinger. Vi have ikke Lov at kritisere Kongen; men jeg siger: lige saa vist som han er ansvarfri, lige saa vist skal han være fikket imod, at Andre bruge ham til at dække deres Ansvar. Nu maa jeg naturligtvis indrømme, — efter Ministerens Erklæring — at dette maatte ikke have været det høie Ministeriums Mening; men jeg siger kun, at efter det, som her er sket, ser det saaledes ud; og naar man ikke, saaledes som jeg, har hørt og altsaa høier sig for Ministeriets Erklæring og Udtalelse i saa Henseende, saa kan det ikke forstaaes paa anden Maade end saaledes, som det er fremstillet af mig og Andre, nemlig som et Forsøg paa at lægge Ansvaret over paa Kongen. Jeg mener, at hans Ansvarsfrihed skal sikke ham herimod; Kongen skal være fri for, at Andre lægge Ansvaret over paa ham; hvis han selv overtager det, saa er det en anden Sag. Det, det dreier sig om, er egentlig det, som det er det ærede Medlem meget om at gjøre at hævde, nemlig at Kongen er ansvarfri. Men nu, da det ærede Medlem tager Kongemagten under sin Beskyttelse, saa viser det sig, at det, som det er ham om at gjøre, er egentlig ikke at hævde Kongens Ansvarsfrihed — denne har jeg hævdet lige saa fuldt som han — men kun at hævde Ret for ethvert eventuelt Ministerium til at benytte Kongen til at lægge Ansvaret over paa. Det er en underlig Maade at hævde Kongemagten's Ansvarsfrihed paa. Sagen er den, at det ærede Medlems Royalisme, i det Mindste hans royalistiske Begeistring, er noget ung. Jeg kan ganske vist ikke bevise dette ved Citater, men jeg tror, at det er en almindelig Opinion herhjemme. For ikke mange Aar tilbage saae man i det ærede Medlem just ikke Royalismens mest fanatiske Repræsentant, og

navnlig var der jo, som det ærede Medlem mindes — det ærede Medlem mindes saa tidt derom, at jeg ikke behøver at komme tilbage dertil — nogle Artikler, hvori det ærede Medlem ikke blot vorte ved Principet, men ogsaa ved selve Spørgsmaalet om Arvesølgen paa en saadan Maade — jeg vil ikke sige, at det var det ærede Medlem selv, men det var det Blad, som det ærede Medlem bar Ansvar for —, at man ikke havde nogen som helst Grund til at antage, at det ærede Medlem saa kort Tid efter skulde blive Kongemagtens begejstrede Forkæmper. Jeg maa tilstaa — som jeg sagde før — denne Begeistring hos det ærede Medlem imponerer mig ikke, dels fordi den er noget ny, og dels fordi det er et Faktum, som ikke kan overses, at den netop falder sammen med, at det ærede Medlem er kommen i Mindretal. Jeg vil derfor for mit Vedkommende vente med Begejstringen, til det ærede Medlem engang igjen kommer i Flertal. Naar der da kommer et Ministerium derovre fra, som det ikke lykkes det ærede Medlem at faae bort, og der saa kommer en kongelig Gaandfrielse, som siger, at dette Ministerium er det ene rigtige, og naar det ærede Medlem saa — hvad han har antydet, han vilde gjøre — ogsaa da hævder den Ret for Kongen, der bestaar i, at Ministeriet kan lægge Ansvaret over paa ham, saa skal jeg villig indrømme, at saa har det ærede Medlems royalistiske Begeistring staaet sin Prøve, men indtil den Tid vil jeg afholde mig fra at beundre den. Dertil skal jeg foreløbig indskrænke mig.

Ville: Maa jeg bede om Ordet for en kort personlig Bemærkning.

Formanden: Det ærede Medlem har Ordet.

Ville: Jeg skal ikke — og kan heller ikke nu — følge det ærede Medlem i alle hans Bemærkninger; jeg skal ikke engang dvæle længe ved den forunderlige Modsigelse, at han først beskyldte mig for at tage Kongemagten under min Protektion, og i samme Øieblik erklærede, at jeg angreb den. Der blev af det ærede Medlem hentydet paa, at der for nogle Aar siden i det af mig udgivne Blad fremkom Artikler, der ikke alene angreb Kongedømmet, men ogsaa Kongens Arvesølge. (Holstein-Ledreborg: Ikke angreb, men rokkede derved). Det var ikke ganske Ordene, men jeg vil se bort herfra; det ærede Medlem har i alt Fald hentydet til hine Artikler. Jeg vil da gjøre opmærksom paa, at disse Artikler i ingen Henseende behandlede det konstitutionelle Forhold imellem Statsmagten's forskellige Dele, og allermindst Forholdet imellem den konstitutionelle Konge og hans Folk, men at de behandlede det statsretlige Spørgsmaal, i hvilket vel Mange vare uenige med mig, men hvis Berettigelse som